

at vedkommende Sukkerindustri var saa bange for, at en Del af Beskyttelsen muligvis bliver tagen fra den. Det kan heller ikke nægtes, at Landmanden har ikke saa ganske faa Indtægter mere ved Sukkerroedyrkningen end ved almindelig Dyrkning af Jorden. Det blev sagt af et æret Medlem — jeg ved ikke, om han er Landmand, men han er i alt Fald Repræsentant for Landboerne —, at Landmændene saa ganske roligt kunde gaa over til at dyrke andre Roer end Sukkerroer. Men det er ikke nemt; naar de først have baseret deres Drift paa Dyrkning af Sukkerroer, er det ikke nemt at springe over til Mejeridrift; og Roedyrkerne ere lidt vanskeligt stillede i saa Henseende. Men jeg vil slutte, som jeg begyndte, med at bede om, at der i Udvalget passes nøje paa, thi hvis en Forandring i Beskyttelsen skulde medføre, at Sukkerroedyrkningen ophørte, vilde det være til stor Skade, ja, jeg tør næsten sige til Ulykke for Landet.

Jeg skal ikke lægge videre Beslag paa det høje Tings Opmærksomhed — Tak, fordi De have hørt mig indtil nu —, men jeg vil dog komme med endnu en lille agrarisk Bemærkning. Det forekommer mig, at det er paa Tide, at Agrarerne igen rejse Hovedet; det synes mig, at den Dukkert, Agrarerne have faaet, har været længe nok, og at det vilde være heldigt, om de kom frem en Gang igen. Og de kunne godt gøre det, thi de have en god Ledelse, en dygtig Presse og mange Tilhængere, langt flere, end mange tro. Jeg beder ærede Medlemmer huske paa, at den Gang Agrarforeningen første Gang traadte frem, meldte der sig 80,000 Medlemmer ind i den — lad det nu være en Overdrivelse, det var maaske kun 40,000, det bryder jeg mig ikke om, ikke en Gang, om det kun var 20,000; men det var i alt Fald saa mange, at det imponerede de fleste Mennesker, i alt Fald imponerede det mig. Jeg meldte mig ind den Gang som saa mange andre, og den Gang var der i Agrarforeningen Repræsentanter for alle Klasser, Husmænd, Gaardmænd, større Proprietærer og Godejere, alle sluttede de sig sammen i enhver Henseende, og jeg antager, at alle ville erindre den Indflydelse, som Agrarforeningen havde den Gang. Ingen vil benægte, at de Love, som bleve vedtagne den Gang, delvis ogsaa skyldtes Agrarforeningen. Og naar det nu efterhaanden skulde vise sig, at der ogsaa nu i Landbruget er Trang til at faa Støtte, vil jeg haabe, at Agrarerne ville

rejse sig igen og blandt andet søge at sætte noget mere Stivelse ind i Ryggen paa Landbrugerne, thi det mangler i alt Fald vore Repræsentanter her paa Tinge. Naar vi se hen til de fleste af Landbo-repræsentanterne baade i Folketinget og her, synes det mig, at de i Almindelighed skele langt, langt mere ned til de radikale og Socialdemokraterne, idet de frygte for, at deres Plads skal blive taget af dem, end de egentlig holde sig til de Interesser, de ere satte til at forsvare. Og det forekommer mig, at den Tid nærmer sig, hvor det virkelig vil være aldeles nødvendigt, at Landmændene slutte sig sammen, thi Landmændene, baade de store og de smaa, blive unødvendig meget satte til Side, skubbede til Side, ja, jeg havde nær sagt opslugte af andre Partier. Hvis det bliver ved at gaa, som det gaar nu, er der ingen Tvivl om, at de større Landejendomsbesiddere blive opslugte af Byerne og den Del af Samfundet, og lige saa sikkert er det, at Bønderne, hvis de ikke tage sig sammen, ville blive opslugte af Socialdemokraterne, medens de arbejde for den lille Mand. Gud bevares, det kan være meget smukt, men overlad det hellere til de andre, som have med den Sag at gøre. Hele den Historie er mere eller mindre noget, som — naa, jeg vil ikke bruge stærke Ord, men blot sige, at jeg tror, det vilde baade Bønderne og deres Repræsentanter bedre, om de passede deres egne Ting og lod de andre passe deres. Hvis det gaar, som det nu gaar, vil det ikke være længe, inden ikke alene Bønderne, men ogsaa de store Landbrugsejere ville blive satte helt ud af det politiske Forhold; derfor haaber jeg, at alle maa indse, at der bør være mere Sammenhold mellem os. Jeg har sagt det før, og jeg vil gentage det her, at det er aldeles urimeligt, at de store og de smaa Landmænd staa i den Grad fra hinanden, som nu er Tilfældet. Samles vi, og ere vi enige, betyde vi noget, men naar vi, som nu, staa splittede, ville vi ikke have og ikke faa nogen Betydning.

Stilling: Paa dette sene Tidspunkt skal jeg kun komme med nogle ganske faa Bemærkninger, som ere fremkaldte særlig ved en enkelt Udtalelse.

Jeg maa maaske dog minde om, at da Toldkommissionen blev nedsat, blev der i det første Møde holdt et toldteknisk Foredrag, der skulde lære os de Vanskeligheder at kende, som vi gik ind til, og vi følte vist alle sammen, at det var en